

Änkan — en sorglig historia

Nils Bielkes kamrer i Stockholm, Johan Gernman, fick under sin herres vistelse i Pommern på egen hand ta ställning till många ärenden som gällde herrskapets anställda. I maj 1690 fick han följande historia berättad av änkan Cecilia Trast om hennes make.

Trast hade åkt från Hans Excellens gård Löfsta i Funbo till Uppsala för åderlåta sig och inta en laxerdryck. Han träffade då en av Hans Excellens betjänter, Abraham Hansson.

De gjorde följe hem, och när de kom till Svartbäckstull på ladugatan mot borgaren Per Fisks gård, hörde de att man spelade där. Då sa Abraham: ”Kom, vi går in. Kanhända jag kan finna någon duglig karl till Hans Excellens tjänst”. Han övertalade Trasten och de stannade en halvtimme i Fiskens gård.

När de begynte dricka stort, förmådde inte Trasten göra det utan steg upp och manade Abraham med sig, gick ut och klev upp på sin häst. Abraham gjorde detsamma men bad samtidigt om en kanna öl. När han fick den bad han Trast att dricka. Denne svarade: ”Jag dricker inte en droppe, utan låt oss rida vår väg”.

Därpå drack Abraham värden till och sa: ”Jag vill betala ölet”. Då sa Per Fisk: ”Om I hade velat betala ölet, så skulle I satt Er för Er själva”, varpå Abraham kastade kannan i marken. Då sa åter Trast: ”Kom, låt oss rida vår väg”, varpå Per Fisk hotade Trasten: ”Du svin, du skall få något annat”. Så sprang

Per Fisk och en dräng mot honom med störrar, slog honom över axlarna med var sitt slag, följde efter honom genom porten, slog honom sedan åter på gatan med tvenne slag i det de höll inne hästen, följde honom på Nygatan och slog honom på kinden, varefter han med största möda kunde dra sig hem.

Han lade sig ned så fort han kom hem, och kom sedan aldrig på sina fötter. Han bekände både när han anammade Herrans nattvard och nu på sitt yttersta i gode mäns närvaro, att dessa slag var orsaken till hans död.

Cecilia, som hade fem faderlösa barn, klagade nu för Gernman att hon var så fattig att hon inte hade ens en klut att svepa in sin makes lik med, hon ägde inte en fyrk (1/6 öre) att dra honom till graven med, och hans räkningar låg obetalda. Hon och hennes barn var nu husvilla, ”ser oss intet annat före än att ta käppen och säcken och gå för var mans dörr”. Hon bad därför Gernman bekosta begravningen och samtidigt ”överse min salige mans handlingar”.

Ingvar Eriksson